

Om den 74. internasjonale arbeidskonferanse for sjøfartsspørsmål i Genève 1987 og rapport om Norges deltaging i ILO's styre 1984—1987

Vedlegg 3

Oversettelse

KONVENSJON NR. 164 OM HELSEVERN OG HELSETJENESTE FOR SJØFOLK

Den internasjonale arbeidsorganisasjons generalkonferanse, som av styret for Det internasjonale arbeidsbyrå er blitt sammenkalt i Genève og som har trådt sammen til sen 74. sesjon den 24. september 1987, og

som merker seg bestemmelsene i konvensjon nr. 73 om legeundersøkelse av sjøfolk, 1946, den reviderte konvensjon nr. 92 om mannskaps oppholdsrom ombord på skip, 1949, konvensjon nr. 133 om mannskapsinnredning ombord (tilleggsbestemmelser), 1970, rekommandasjon nr. 105 om innholdet av medisinskap ombord på skip, 1958, rekommandasjon nr. 106 om legeråd over radio til skip i sjøen, 1958, og konvensjon nr. 134 og rekommandasjon nr. 142 om forebygging av ulykker blant sjøfolk, 1970 og

som merker seg reglene i den internasjonale konvensjon om standarder for sjøfolks opplæring, autorisasjon og brovakttjeneste, 1978, med hensyn til opplæring i førstehjelp og behandling ved de typer ulykker og sykdom som mest vanlig forekommer ombord i skip, og

som merker seg at det er for et godt resultat med hensyn til helsefremmende arbeid og helsetjenester for sjøfolk er viktig å videreføre det nære samarbeid mellom Den internasjonale arbeidsorganisasjon, Den internasjonale sjøfartsorganisasjon og Verdens Helseorganisasjon, på deres respektive områder, og

som merker seg at de nedenfor nevnte bestemmelser følgelig er blitt utformet i samarbeid med Den internasjonale sjøfartsorganisasjon og Verdens Helseorganisasjon, og at det er foreslått å søke fortsatt samarbeid med disse organisasjoner i gjennomføringen av disse standarder, og

som har besluttet å vedta visse fremlegg om helsevern og helsetjenester for sjøfolk, punkt 4 på konferansens dagsorden, og

som har besluttet at disse fremlegg skal gis form av en internasjonal konvensjon:

vedtar i dag den 8. oktober 1987 følgende konvensjon som kan kalles konvensjonen om helsevern og helsetjeneste for sjøfolk, 1987, (the Health Protection and Medical Care (Seafarers) Convention, 1987):

Artikkel 1

1. Denne konvensjon får virkning for ethvert havgående skip i offentlig eller privat eie, som er registrert på territoriet til et medlem som denne konvensjon gjelder for og som til vanlig er engasjert i handelsfart.

2. Etter å ha rådført seg med de representative fiskebåtreder- og fiskeorganisasjoner, skal vedkommende myndighet gjøre denne konvensjons bestemmelser gjeldende for kommersielt havfiske i den utstrekning den finner det praktisk gjennomførlig.

3. Oppstår det tvil om noe skip skal anses for å være engasjert i handelsfart eller kommersielt havfiske i henhold til denne konvensjon, skal spørsmålet avgjøres av vedkommende myndighet etter at den har rådført seg med de berørte reder-, sjømanns- og fiskerorganisasjoner.

Om den 74. internasjonale arbeidskonferanse for sjøfartsspørsmål i Genève 1987 og rapport om Norges deltaging i ILO's styre 1984—1987

Vedlegg 3

4. For så vidt angår denne konvensjon betyr ordet «sjømann» enhver person i ethvert ansettelsesforhold om bord i et havgående skip som denne konvensjon gjelder for.

Artikkel 2

Denne konvensjon skal gjennomføres ved nasjonal lovgivning eller forskrifter, ved kollektive avtaler, arbeidsreglementer, voldgiftsdommer eller rettsavgjørelser eller ved andre midler, alt etter forholdene i vedkommende land.

Artikkel 3

Det enkelte medlem skal ved nasjonale lover eller forskrifter gjøre rederne ansvarlige for at sanitære forhold og miljøhygiene ombord er forsvarlige.

Artikkel 4

Det enkelte medlem skal påse at det blir truffet slike tiltak for å sørge for helsevern og helsetjenester for sjøfolk om bord i skipene som

- (a) sikrer at enhver generell bestemmelse om vernetiltak og helsetjeneste i arbeidsmiljøet som er relevant for sjømannsyrket får anvendelse, så vel som særskilte bestemmelser som er spesielt relevante for arbeidet om bord,
- (b) har som målsetting at sjøfolk så langt som mulig skal ha et så likeverdig tilbud som mulig om helsevern og helsetjenester som arbeidstakere i land;
- (c) garanterer sjøfolk rett til uten forsinkelse å oppsøke lege i ankomsthavn, der dette er gjennomførlig;
- (d) sikrer gratis helsetjeneste for sjøfolk så lenge de er påmønstreret, i samsvar med nasjonal lovgivning og praksis;
- (e) sørger for at disse tiltak ikke er begrenset til behandling av syke eller skadde sjøfolk, men også omfatter tiltak av forebyggende art, og at spesiell oppmerksomhet blir viet utvikling av helsefremmende tiltak og helseopplysningsprogrammer, slik at sjøfolk selv kan ta aktivt del i arbeidet for å redusere forekomsten av sykdom og skader i yrkesgruppen.

Artikkel 5

1. Ethvert skip som denne konvensjon gjelder for skal ha en medisinkiste ombord.

2. Innholdet i medisinkisten og det medisinske utstyr som medføres om bord skal fastsettes av vedkommende myndighet, som herunder skal ta i betraktning slike forhold som skipstype, antall personer om bord samt skipets fart og reisesens mål og varighet.

3. Ved fastsettelse eller revisjon av de nasjonale bestemmelser om innholdet av skipets medisinkiste skal vedkommende myndighet ta hensyn til de internasjonale anbefalinger på dette området, slik som siste utgave av *International Medical Guide for Ships* og *List of Essential Drugs* utgitt av Verdens Helseorganisasjon, så vel som fremskritt innen legevitenskapen og anerkjente behandlingsmåter.

4. Medisinkisten og dens innhold så vel som det medisinske utstyr som medføres om bord, skal være undergitt tilfredsstillende vedlikehold og kontrolleres med regelmessige mellomrom som ikke skal være lengre enn 12 måneder, av ansvarlige personer oppnevnt av na-

Om den 74. internasjonale arbeidskonferanse for sjøfartsspørsmål i Genève 1987 og rapport om Norges deltaking i ILO's styre 1984—1987

Vedlegg 3

sjonale myndigheter. Disse skal pås at utløpsdato og lagringsforhold for samtlige legemidler er ettersett.

5. Vedkommende myndighet skal påse at innholdet i medisinkisten er listeført og merket med sine generiske navn i tillegg til eventuelle preparatnavn samt utløpsdato og lagringsbetingelser, og at det innholdet er i samsvar med bruksanvisning og håndbøker som brukes nasjonalt.

6. Vedkommende myndighet skal påse at i tilfeller der en last er klassifisert som farlig, men ikke er inkludert i siste utgave av *Medical First Aid Guide for Use in Accidents involving Dangerous Goods*, utgitt av Den internasjonale sjøfartsorganisasjon, skal informasjon om stoffenes egenskaper, den forbundne risiko, det nødvendige personlige verneutstyr, de aktuelle medisinske behandlingsmåter og spesielle preparater til behandling av forgiftninger gjøres kjent for skipsføreren, sjøfolk og andre interesserte personer. Eventuelle spesielle preparater og personlig verneutstyr skal alltid være om bord når skipet fører farlig last.

7. Når det er tvingende nødvendig og når en medisinsk kvalifisert person har forskrevet for en sjømann et legemiddel som ikke finnes i medisinkisten, skal rederen ta ethvert mulig skritt for å skaffe det så raskt som mulig.

Artikkel 6

Ethvert skip som denne konvensjon gjelder for, skal påbys å medføre en legehåndbok til skipsbruk, godkjent av vedkommende myndighet.

2. Legehåndboken skal forklare hvordan innholdet i medisinkisten skal brukes og skal være utformet slik at den setter personer som selv ikke er legeutdannet i stand til å ta seg av den syke eller skadde om bord, både med og uten legeråd over radio eller via satelittsamband.

3. Ved fastsettelse eller revisjon av innholdet i den legehåndbok til skipsbruk som anvendes i landet, skal vedkommende myndighet ta i betraktning internasjonale anbefalinger på dette området, herunder siste utgave av *International Medical Guide for Ships* og *Medical First Aid Guide for Use in Accidents involving Dangerous Goods*.

Artikkel 7

1. Ved en ordning som er tilrettelagt på forhånd skal vedkommende myndighet sikre at skip i sjøen døgnet rundt har tilgang til legeråd, herunder råd fra spesialist, over radio eller via satelittsamband.

2. Slike legeråd, herunder videreformidling av medisinske beskjeder over radio eller via satelittsamband mellom et skip og rådgiverne på land, skal være til rådighet for ethvert skip uten omkostninger og uten hensyn til hvor det er registrert.

3. Med henblikk på å sikre optimal utnyttelse av de eksisterende tilbud om legeråd over radio eller via satelittsamband, skal

- (a) Alle skip som denne konvensjon gjelder for og som har radioutstyr, føre med seg en fullstendig fortegnelse over de radiostasjoner som kan formidle legeråd;
- (b) alle skip som denne konvensjon gjelder for og som har utstyr for kommunikasjon via satelitt, føre med seg en fullstendig fortegnelse over kystnære jordstasjoner som kan formidle legeråd;

Om den 74. internasjonale arbeidskonferanse for sjøfartsspørsmål i Genève 1987 og rapport om Norges deltagelse i ILO's styre 1984–1987

Vedlegg 3

(c) disse fortegnelsene til enhver tid være oppdaterte og oppbevares av den person om bord som har ansvaret for telekommunikasjonstjenesten.

4. Sjøfolk om bord som skal søke legeråd over radio eller via satellitsamband, skal ha veiledning i bruken av skipets legehåndbok og den medisinske delen av den siste utgaven av *Internasjonal Code of Signals*, som er utgitt av Den internasjonale sjøfartsorganisasjon, slik at de blir i stand til å forstå hvilke type opplysninger den rådgivende lege har behov for og til å forstå de råd de mottar.

5. Vedkommende myndighet skal påse at leger som gir legeråd i samsvar med denne artikkel, får hensiktsmessig opplæring, og at de er kjent med de særlige forhold som råer om bord i skip.

Artikkel 8

1. Ethvert skip som denne konvensjon gjelder for og som har 100 eller flere sjøfolk om bord og som til vanlig foretar internasjonale reiser av mer enn tre dagers varighet, skal blant sin besetning ha en lege med ansvar for helsetjenesten.

2. Det skal fastsettes i nasjonale bestemmelser hvilke andre skip som skal pålegges å ha en lege blant besetningen. Herunder tas bl.a. i betraktning slike forhold som reisens varighet, beskaffenhet, forholdene for øvrig og antall sjøfolk ombord.

Artikkel 9

1. Ethvert skip som denne konvensjon gjelder for og som ikke har lege om bord, skal blant sin besetning ha en eller flere særskilt utpekte personer som blant sine vanlige arbeidsoppgaver skal ha ansvar for helsetjenesten og eventuell utdeling av medisiner.

2. De personer som har ansvar for helsetjenesten om bord uten å være lege, skal med tilfredsstillende resultat ha gjennomgått et kurs i teoretisk og praktisk medisin. Kurset skal være godkjent av vedkommende myndighet og skal omfatte:

- (a) for skip under 1 600 bruttoregister tonn som til vanlig vil være i stand til å nå frem til fullverdig helsetjeneste innen åtte timer: en grunnopplæring som vil gjøre nevnte personer i stand til å handle omgående og iverksette effektive tiltak ved de typer ulykker eller sykdom som er vanligst om bord i skip og til å gjøre bruk av legeråd over radio eller via satellitsamband;
- (b) for alle andre skip: en videregående helsefaglig opplæring som omfatter praktisk opplæring ved en sykehusavdeling for øyeblikkelig hjelp hvis dette er praktisk mulig, samt opplæring i livreddende prosedyrer, som for eksempel intravenøs behandling, som vil gjøre dem i stand til effektiv medvirkning i samordnede opplegg for å gi medisinsk hjelp til skip i sjøen og til å gi adekvat behandling, pleie og omsorg til syke og skadde for den tid disse fortsatt må befinne seg om bord. Der det er mulig, skal denne opplæring gis under tilsyn av en lege med grundig kunnskap om og erfaring med de medisinske problemer og andre forhold som særlig angår sjømannsykket, herunder inngående kjennskap til de helsetjenester som kan formidles over radio eller via satellitt.

3. De kurs som omhandles i denne artikkel skal bygge på innholdet i siste utgave av *International Medical Guide for Ships, Medical First Aid Guide for Use in Accidents involving Dangerous Goods. Document for Guidance – An international Maritime Training Guide* utgitt av Den internasjonale sjøfartsorganisasjon og på den medisinske del av *International Code of Signals* så vel som på tilsvarende nasjonale håndbøker.

Om den 74. internasjonale arbeidskonferanse for sjøfartsspørsmål i Genève 1987 og rapport om Norges deltaking i ILO's styre 1984—1987

Vedlegg 3

4. De personer som er omhandlet i denne artikkels paragraf 2 og andre sjøfolk som vedkommende myndighet måtte utpeke, skal med ca. 5 års mellomrom gjennomgå repetisjonskurs for å vedlikeholde og utvide sine kunnskaper og ferdigheter og til å holde seg à jour med ny utvikling.

5. I løpet av sin maritime yrkesutdannelse, skal alle sjøfolk få opplæring om hvilke øyeblikkelige tiltak som bør treffes i ulykkestilfelle eller ved annen medisinsk nødhjelpstilstand om bord.

6. I tillegg til den eller de personer som har ansvar for helsetjenesten om bord, skal en eller flere utpekte sjøfolk få en grunnopplæring som vil gjøre dem i stand til å handle omgående og iverksette effektive tiltak ved de typer ulykker eller sykdom som mest vanlig forekommer om bord i skip.

Artikkel 10

Ethvert skip som denne konvensjonen gjelder for skal gi slik medisinsk bistand som er praktisk mulig til andre skip som måtte be om det.

Artikkel 11

1. På ethvert skip på 500 bruttoregistertonn eller mer som har 15 eller flere sjøfolk om bord, og som er på reise med varighet over tre døgn, skal det innredes en egen sykeavdeling. Vedkommende myndighet kan gjøre unntak fra dette krav for skip i kystfart.

2. For ethvert skip på mellom 200 og 500 bruttoregistertonn og for slepebåter, skal denne artikkel få anvendelse hvor det er rimelig og gjennomførlig.

3. Denne artikkel gjelder ikke for skip med seil som viktigste fremdriftsmiddel.

4. Sykeavdelingen skal være plassert på et egnet sted med lett adkomst, og slik at de som oppholder seg der kan ha det komfortabelt og få forsvarlig tilsyn uansett værforhold.

5. Sykeavdelingen skal være innredet med tanke på at det skal være lett å foreta undersøkelser og gi medisinsk førstehjelp.

6. Plasseringen av inngangsdør, køyer, belysning, ventilasjon, oppvarming og vanntilførsel skal være slik at den sikrer de innlagtes komfort og gjør det lett å gi behandling.

7. Vedkommende myndighet skal bestemme antall køyeplasser i sykeavdelingen.

8. Det skal være et eget vannklosett til bruk for dem som bor i sykeavdelingen, enten som en del av innredningen, eller i umiddelbar nærhet til avdelingen.

9. Sykeavdelingen med tilhørende utstyr skal utelukkende anvendes for helsemessige formål.

Artikkel 12

1. Vedkommende myndighet skal fastsette et standard journalskjema for sjøfolk som et mønster til bruk for skipsleger, skipsførere eller de personer som har ansvar for helsetjenesten om bord samt for sykehus og leger på land.

2. Journalskjemaet skal være utformet slik at det kan være et hjelpemiddel for å lette utvekslingen av medisinske og annen relevant informasjon mellom skipet og land om den enkelte sjømann i et gitt tilfelle av sykdom eller skade.

Om den 74. internasjonale arbeidskonferanse for sjøfartsspørsmål i Genève 1987 og rapport om Norges deltaging i ILO's styre 1984—1987

Vedlegg 3

3. Informasjon i journalskjemaet skal behandles konfidensielt og skal ikke anvendes for andre formål enn å lette behandlingen av sjøfolkene.

Artikkel 13

1. De medlemmer som denne konvensjon gjelder for skal samarbeide seg imellom om helsefremmende arbeid og helsetjenester for sjøfolk.

2. Slikt arbeid kan bestå i:

- (a) utvikling og samordning av lete- og redningsaksjoner og tiltak for å skaffe omgående legehjelp og muligheter for ilandbringelse for alvorlig syke eller skadde om bord, ved hjelp av f.eks. systemer for periodisk rapportering om skipets posisjon, sentraler for samordning av redningsoperasjoner og anvendelse av helikopter i nødhjelpstilfeller, alt overensstemmende med bestemmelsene i Den internasjonale konvensjon om lete- og redningsaksjoner til sjøs, 1979, og *Merchant Ship Search and Rescue Manual* og *IMO Search and Rescue Manual* utarbeidet av Den internasjonale sjøfartsorganisasjon;
- (b) å gjøre optimal bruk av fiskebåter som har lege om bord og ved å plassere ut skip som skan gjøre tjeneste som hospitalskip og som medfører redningsutstyr;
- (c) å utarbeide og holde å jour en internasjonal fortegnelse over leger og tilgjengelige helsetjenester verden over som står til rådighet med helsehjelp for sjøfolk i nødstilfeller;
- (d) å bringe sjøfolk til land for nødhjelpsbehandling;
- (e) hjemsending av sjøfolk som har vært innlagt på sykehus i utlandet, så snart det er praktisk mulig, når dette blir tilrådd av leger som har ansvar for behandlingen, og når sjømannens egne ønsker og behov er vurdert;
- (f) å ordne med personlig assistanse til sjøfolk under hjemreisen når dette blir tilrådd av de leger som har ansvar for behandlingen, og når sjømannens egne ønsker og behov er vurdert;
- (g) arbeide for å få opprettet helsesentre for sjøfolk for å :
 - (i) drive forskning om sjøfolks helseforhold, om helsetjenester og helsefremmende arbeid for sjøfolk;
 - (ii) undervise helsepersonell i sjøfartsmedisin;
- (h) å samle inn og vurdere statistisk materiale om arbeidsulykker, sykdom og dødsulykker blant sjøfolk og samordne dette materiale med eventuell nasjonal statistikk om arbeidsulykker, sykdom og dødsulykker som gjelder for andre arbeidstakergrupper;
- (i) å tilrettelegge internasjonal utveksling av faglig informasjon, undervisningsmateriale og -personell, så vel som tilrettelegging av internasjonale opplæringskurs, seminarer og arbeidsgrupper;
- (j) å sørge for at sjøfolk har tilgang til særskilt kurative og forebyggende helsetjenester i havnebyene eller til allment tilgjengelige forebyggende, kurative og rehabiliterende helsetjenester;
- (k) å ordne med hjemsendelse av avdøde sjøfolks lik eller aske, i samvar med de nærmeste pårørendes ønske så raskt som mulig.

3. Internasjonalt samarbeid på området helsevern og helsetjenester for sjøfolk skal bygge på bilaterale eller multilaterale avtaler eller konsultasjoner medlemmene imellom.

Om den 74. internasjonale arbeidskonferanse for sjøfartsspørsmål i Genève 1987 og rapport om Norges deltaking i ILO's styre 1984–1987

Vedlegg 3

Artikkel 14

De formelle ratifikasjoner av denne konvensjon skal oversendes Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrå til registrering.

Artikkel 15

1. Denne konvensjon skal være bindende bare for de medlemsstater i Den internasjonale arbeidsorganisasjon som har fått registrert sine ratifikasjoner hos Generaldirektøren.

2. Den skal tre i kraft 12 måneder etter den dag da to medlemsstaters ratifikasjoner er blitt registrert hos Generaldirektøren.

3. Deretter skal denne konvensjonen tre i kraft for enhver medlemsstat 12 måneder etter den dag da dens ratifikasjon er blitt registrert.

Artikkel 16

1. En medlemsstat som har ratifisert denne konvensjon kan når 10 år er gått fra den dag da konvensjonen trådte i kraft oppsi den ved å sende melding om dette til Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrå til registrering. Slik oppsiing trer ikke i kraft før et år etter at den er blitt registrert.

2. Enhver medlemsstat som har ratifisert denne konvensjon, og som ikke innen ett år etter utgangen av den 10-årsperiode som er nevnt i foregående punkt, gjør bruk av den oppsiingsrett som er fastsatt i denne artikkel, er bundet for ytterligere 10 år, og kan deretter oppsi denne konvensjon ved utgangen av hver 10-årsperiode på de vilkår som er fastsatt i denne artikkel.

Artikkel 17

1. Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrå skal underrette alle medlemsstater av Den internasjonale arbeidsorganisasjon om registreringen av alle ratifikasjoner og oppsiinger som er sendt ham av Organisasjonenes medlemsstater.

2. Når Generaldirektøren underretter medlemsstatene i Organisasjonen om registreringen av den annen ratifikasjon som er sendt ham, skal han henlede medlemsstatenes oppmerksomhet på den dag da konvensjonen vil tre i kraft.

Artikkel 18

Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrå skal sende Generalsekretæren for De forente nasjoner fullstendige opplysninger om alle ratifikasjoner og oppsiinger som registreres av ham etter reglene i de foregående artikler, for at de kan bli registrert i samsvar med artikkel 102 i De forente nasjoners pakt.

Artikkel 19

Styret for Det internasjonale arbeidsbyrå skal når det finner det nødvendig, legge fram for Arbeidskonferansen en melding om hvordan denne konvensjonen har virket og undersøke om det er ønskelig å sette på Konferansens dagsorden spørsmålet om hel eller delvis revisjon av konvensjonen.

Om den 74. internasjonale arbeidskonferanse for sjøfartsspørsmål i Genève 1987
og rapport om Norges deltaking i ILO's styre 1984—1987

Vedlegg 3

Artikkel 20

1. Dersom Konferansen vedtar en ny konvensjon som endrer denne konvensjon helt eller delvis, og intet annet er bestemt i den nye konvensjon, skal –

- (a) en medlemsstats ratifikasjon av den nye reviderende konvensjon ipso jure innebære en øyeblikkelig oppsiing av denne konvensjon uten omsyn til reglene i artikkel 16 ovenfor, forutsatt at den nye reviderende konvensjon er trådt i kraft.
- (b) denne konvensjon ikke lenger kunne ratifiseres av medlemsstatene fra den dag da den nye reviderende konvensjon trer i kraft.

2. Denne konvensjon skal i alle tilfelle vedbli å være i kraft i sin nåværende form og med sitt nåværende innhold for de medlemsstater som har ratifisert den, men som ikke har ratifisert den reviderende konvensjon.

Artikkel 21

De engelske og franske versjoner av denne konvensjons tekst har samme gyldighet.